

23. 6. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právní aspekty veřejné produkce

Spory o autorské poplatky jsou diskutovaným tématem nejen poslední doby a rád bych se stručně věnoval jejich reflexi za poslední měsíce. Prakticky všechny nároky vznikají ze strany sdružení jako je OSA (Ochranný svaz autorský[1] - zastupují autory hudebních děl, tedy skladatele a textaře), INTERGRAM[2] (zastupující výkonné umělce, tedy hudebníky, zpěváky, tanečníky apod.), DILIA (zastupující autory děl literárních, dramatických, choreografických apod.) nebo OAZA[3] (Ochranná asociace zvukařů - autorů).

Před více než rokem, na přelomu dubna a května 2014, proběhl médii spor, kdy právě OAZA požadovala, po majiteli obchodu s jízdními koly Velo CZ, přibližně dva tisíce korun za to, že měl ve své prodejně zapnuté rádio hrající hudbu. Důvodem bylo, že tento královéhradecký obchod zároveň neměl uzavřenou licenční smlouvu s tímto sdružením. Spor se tehdy skrze Krajský soud v Hradci Králové dostal až na Ústavní soud (dále také jako ÚS), kde soudce zpravodaj Stanislav Balík předmětný rozsudek zrušil a prohlásil, že původní verdikt byl přepjatě formalistický. Dle jeho názoru si zaměstnanec v pracovní době poslouchal rádio, které nesloužilo jako reklamní nástroj, který má přilákat více hostů, a tedy nebylo nutné platit žádné licenční poplatky.

Ústavní soud se tímto (II. ÚS 3076/13[4]) poměrně jednoznačným a sebevědomě odůvodněným nálezem nejspíše domníval, že tím definitivně vysvětlil podmínky, za které mají výše uvedené organizace nárok na finanční kompenzaci za proběhlou rádiovou/televizní produkci. Bohužel realita je jiná, posunuli jsme se o rok později a v květnu 2015 zveřejňuje ÚS nový nálezh[5], který se tomu předchozímu nicméně dost podobá. Opět se jedná o takřka bagatelní (ani ne třitisícovou) částku, opět se jedná o podobné sdružení, tentokrát nezávislou společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově-obrazových záznamů INTERGRAM. Původní žalovanou a pozdější stěžovatelkou u Ústavního soudu je společnost STAVES s.r.o. (dále také jako **Společnost**), která ve své provozovně, kde prodává, pronajímá a servisuje stavební stroje a nástroje, přehrávala hudbu z rádia.

Původním soudem, který se věci zabýval, byl Krajský soud v Ostravě, který se k věci postavil jednoznačně a prohlásil, že neboť se v provozovně Společnosti střídají zákazníci, kteří mají možnost zaslechnout reprodukovanou hudbu, považují se za veřejnost. Z toho plyne, že společnost má povinnost dle §40(4) zákona č. [121/2000](#) Sb.[6] o právu autorském a právech souvisejících (dále také jako **Autorský zákon**), vydat bezdůvodné obohacení, které jí touto veřejnou produkcí vzniklo.

Obrana Společnosti byla nasnadě - skrze ustanovení §30(1) a §18(3) Autorského zákona, kde se stanoví, že sdělováním díla veřejnosti se nerozumí pouhé provozování zařízení umožňujícího takové sdělování a také, že volným užitím se rozumí užití pro osobní potřebu fyzické osoby, jehož účelem není dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu.

Ústavní soud dále citoval komentářovou literaturu, která formulovala názor, že „o sdělování veřejnosti nepůjde v případě, kdy dochází k provozování díla pouze samotnými zaměstnanci v zaměstnání pro sebe, popř. pro úzký okruh svých spoluzaměstnanců, neboť v tomto případě se tak zpravidla neděje za účelem hospodářského či obchodního prospěchu a souvislost s hospodářskou činností zaměstnavatele je zde pouze časová a místní.“[7]

ÚS se pak zabral do podrobnějšího dokazování, zda byl provoz přijímače „obrácen k veřejnosti“,

resp. vůči ní zaměřenému tvrzenému sdělování, podotkl, že frekvence vstupů zákazníků do obchodu nebyla nikterak prokázána a nelze ji presumovat a závěrem se zabral do otázky, zda mohla tato hudební produkce zvýšit přímý nebo nepřímý hospodářský nebo obchodní prospěch stěžovatelky.

Zde se pak odkazuje na další rozhodnutí, ať už svá vlastní, nebo i Soudního dvora Evropské unie, ze kterých plyne, že tato produkce byla skutečně pro vlastní potřebu zaměstnance, který se v inkriminovanou dobu nacházel v prostorách provozovny Společnosti.

Jako příklad byl uveden evropský judikát (Věc C-135/10 - Società Consortile Fonografici (SCF) v. Marco Del Corso[8]) týkající se zubařské ordinace, kde bylo jasně popsáno, že pacienti navštěvují zubaře pouze s cílem, aby se jim dostalo odborné zubní péče, a šíření zvukových záznamů k této péči nepatří. Pokud pacient něco přeci jen vyslechne, tak pouze na nahodilé bázi, nelze předpokládat, že by tito pacienti byli k takto vyslechnuté hudbě vnímaví a tedy že by provozovatel takové ordinace mohl čekat, že díky šířené hudbě dojde k nárůstu pacientů v této ordinaci, ani zvýšení cen, za které poskytuje své služby.

Soudcem zpravodajem ve věci STAVES s.r.o. byl tentokrát Vladimír Kůrka a ve svém odůvodnění nálezu III. ÚS 2429/14 ze dne 14. 5. 2015 ukazuje, že ÚS se i tentokrát nehodlá nijak odchylovat od svého názoru (který byl v lednu 2015 podpořen i Radovanem Suchánkem v nálezu II. ÚS 2186/14[9]) a je naopak na samotných kolektivních správcích v autorskoprávní oblasti, aby si konečně uvědomili rozdíl mezi různými variantami poslechu audiovizuálních nahrávek dle dikce Autorského zákona.

Aby si uvědomili, že ne každá produkce, kterou má šanci zaslechnout více lidí, spadá pod definici komerčního poslechu, a tedy zde ne vždy vzniká sdružením tvrzená poplatková povinnost.

Soukromě se domnívám, že OSA, Intergram a další sdružení zmíněná v prvním odstavci, nebudou s tímto výkladem souhlasit a ve jménu boje za práva výkonných umělců, textařů, zpěváků a dalších budou stále zkoušet, kde leží ta hranice, kde v zájmu boje proti bezdůvodnému obohacování ještě získají platbu pro zastupované umělce (a sami pro sebe[10]) a kde už ne. Stává se, že krajské soudy jim, zejména z důvodu nedostatečně provedeného dokazování, dávají někdy za pravdu, důležité tedy je, že ústavní soud zde slouží jako pevná opora zákonnosti a ústavnosti.

Jan Metelka,
student Právnické fakulty UK

[1] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[2] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[3] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[4] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[5] III. ÚS 2429/14 ze dne 14. 5. 2015

[6] Dostupné č. [121/2000](#) Sb.

[7] Srov. Telec, I., Tůma, P. Autorský zákon. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2007, s. 220 a násl.)

[8] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[9] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[10] OSA a další organizace si nechávají část vybraných prostředků pro vlastní provoz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [\(Ne\)vypořádání předmětu řízení u soudního smíru](#)
- [Nové limity opatrovnického rozhodování v judikatuře ESLP a Ústavního soudu](#)
- [Mimosmluvní odměna při společném zastupování více osob](#)
- [Nepřiznané koalice](#)
- [Společnost s podíly 50:50 - právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost - prokura](#)
- [Jak nastavit smlouvy s dodavateli podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Vada koupené věci - kdy zjištěné nedostatky zakládají kupujícímu práva z vadného plnění a kdy nikoliv?](#)
- [Smluvní autonomie vs. ochrana slabší strany v moderním kontraktačním právu](#)
- [Reklamace vad stavby](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)